

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-141 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 08-47/665-259
Karar Tarihi : 24.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Kerem Tomur, Hale SAĞLAM

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mh. Aytar Cd. No:2, 34340
Beşiktaş/İstanbul
- Denizbank A.Ş.
Büyükdere Cd. No:110 80496 Esentepe/İstanbul

D. TARAFLAR : - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
- Denizbank A.Ş.

30 **E. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Garanti Bankası) ile Denizbank A.Ş. (Denizbank) arasında 31.12.2002 tarihinde imzalanan "Bonus Kredi Kartı Paylaşım Sözleşmesi"nin süresinin sona ermesi üzerine, tarafların işbirliğinin devamına yönelik olarak imzaladıkları Sözleşme'ye menfi tespit verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 23.6.2008 tarih, 3931 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 18.7.2008 tarih, 2008-4-141/MM-07-KOK sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu aynı tarih, REK.0.08.00.00-130/212 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

40 - Garanti Bankası ve Denizbankbank arasında 16.1.2008 tarihinde imzalanan "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey

Anlaşmalara ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

- 04-48/639-158 sayılı Kurul Kararı ile verilen 5 yıllık muafiyete esas teşkil eden herhangi bir hususta değişiklik olmaması nedeniyle, başvuru konusu Sözleşme'ye Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihinden itibaren 5 yıl muafiyet tanınması gerektiği

50 görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirim konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "çok markalı kredi kartları ihracı pazarı" (issuing) ve "üye işyeri edinme pazarı" (acquiring) olarak belirlenmiştir.

60

H.1.2. Coğrafi Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Bildirime Konu Sözleşme

Bildirime konu "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi" (Yeni Sözleşme), taraflar arasında 31.12.2002 tarihinde imzalanan ve 31.12.2007 tarihinde sona erecek olan Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi (Eski Sözleşme), kapsamında sürdürülen işbirliğinin, Yeni Sözleşme'nin imza tarihinden itibaren Yeni Sözleşme'de belirtilen şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla akdedilmiştir. Bu şekilde Denizbank, müşterilerine Garanti Bonus Kart hamillerine sağlanan avantajlara ve özelliklere sahip Bonus Kart'ı, Denizbank isim ve logosunu kullanmak suretiyle pazarlamaya, basmaya, Kart'ın operasyonel hizmetlerini vermeye devam edebilecektir. Sözleşme'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte Denizbank tarafından çıkartılan veya çıkartılacak olan Bonus Kartlar, Garanti Bankası ve onun yetkilendirdiği üçüncü kişilerce oluşturulan ağ içerisindeki üye işyerleri ile başkaca bir sözleşme imzalamaksızın aynı koşullarda ağ içerisinde kabul edilecek ve işlem görecektir.

70

Sözleşme'de belirtilenlerin dışındaki Bonus Kart ürünleri ve Garanti Bankası tarafından "Bonus" ismiyle verilen diğer ürün ve hizmetler ile Garanti Bankası'nın başkaca isimler veya programlar altında sunduğu hizmetler ve Bonus'a ilişkin ürünler Sözleşme'nin kapsamı dışında tutulmuştur. Sözleşme kapsamında tutulan hizmetlerin Denizbank'a verilmesi Garanti Bankası'nın iradesi ile tarafların karşılıklı mutabakatına bırakılmıştır.

80

Sözleşme 5 yıl süre ile uygulanacaktır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Menfi Tespit ve Grup Muafiyeti Deęerlendirmesi

90 Bařvurunun konusu, Garanti Bankası ile Denizbank arasında Bonus kredi kartı markasının Denizbank tarafından da kullanılmasına yönelik olarak imzalanan Bonus Kredi Kartı Paylaşım Sözleşmesi'ne Kurul tarafından 2002 yılından itibaren tanınan 5 yıllık muafiyet süresinin sona ermesi üzerine, akdedilen Yeni Sözleşme'ye 5 yıl süre ile menfi tespit verilmesi talebidir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar... hukuka aykırı ve yasaktır." hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, Sözleşme'nin taraflarının ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kredi kartları pazarında birbirlerine rakip durumda 100 olmaları dolayısıyla, Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

Aynı şekilde, Sözleşme'ye taraf olan teşebbüsler rakip konumda oldukları için 2002/2 sayılı Teblię'in incelemeye konu Sözleşme'ye uygulanması mümkün olmayacaktır.

H.3.2. Bireysel Muafiyet Deęerlendirmesi

04-48/639-158 sayılı Kurul Kararı ile verilen 5 yıllık muafiyete esas teşkil eden herhangi bir hususta değişiklik olmaması ve yenilenen Sözleşme'nin Eski Sözleşme ile büyük ölçüde aynı olması nedeniyle başvuru konusu Sözleşme için, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yeni bir muafiyet 110 değerlendirmesine gerek olmadığı anlaşılmıştır. Ancak, Garanti Bankası ve Denizbank arasında başlayan ortak kredi kartı kullanımına ilişkin işbirliği ile birlikte pazarda benzer işbirlikleri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Garanti Bankası ve Denizbank arasındaki işbirliğinin pazardaki yoğunlaşma dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu tür sözleşmelerin ortaya çıkmasındaki temel nokta, pazarda yerleşik oyuncular nedeniyle küçük bankaların yaygın bir üye işyeri ağına ulaşmakta yaşadıkları zorluktur. Çok markalı kredi kartı çerçevesinde bir üye işyeri ağının oluşturulması için üye işyerine POS cihazı konulması gerekmekte ve bu da önemli bir maliyet teşkil etmektedir. Ayrıca kredi kartı sayısı yüksek olmayan 120 bankalar, işyerlerini ağa dahil olmaya ikna etmekte zorlanmaktadır. Ayrıca, kredi kartı kullanımının giderek yaygınlaştığı ülkemizde, tüketiciler klasik kredi kartlarından çok taksit, ödül gibi ekstra birtakım avantajlar sağlayan kredi kartlarını tercih etmektedirler. Bu nedenlerle, çok markalı kredi kartı ağı oluşturmakta zorlanan küçük bankaların mevcut bir ağ sahibi ile anlaşma yapma yoluna gitmeye başladıkları görülmektedir.

Bu bağlamda, çok markalı kredi kartı ağına yönelik yapılan anlaşmalar yoluyla pazarın taksit ve ödül gibi bazı ekstra avantajlar sağlayan ve geniş bir üye işyeri ağına sahip kredi kartlarına sahip bankalar lehine yoğunlaşma sürecine

08-47/665-259

130 girdiği değerlendirilmektedir. Ancak, aşağıda yer verilen tablodaki pazar verilerinden anlaşılacağı üzere yapılan işbirliği anlaşmaları ile birlikte büyük kredi kartı ihraççılarının pazar paylarında bir artış olmuşsa da bu aşamada pazardaki rekabeti olumsuz etkileyecek bir yoğunlaşmadan bahsetmek mümkün görünmemektedir. Zira, bu anlaşmalardan önce pazarın büyük çoğunluğuna sahip bankalar ile anlaşmalardan sonra pazara hakim firmalar aynıdır. Bu bankalara ait kredi kartlarının pazar paylarında yeni katılan küçük bankaların katkısı ile cüzi bir artış olmuştur.

140 Aşağıda, Bankalararası Kart Merkezi rakamlarına göre, söz konusu işbirliği anlaşmalarının yoğun olarak yapıldığı 2004-2007 yılları arasında ilk 6 bankanın toplam alışveriş işlemleri tutarları üzerinden hesaplanan kredi kartları pazarındaki pazar payları görülmektedir:

<i>Banka Adı</i>	<i>2004 Pazar Payı (%)</i>	<i>2005 Pazar Payı (%)</i>	<i>2006 Pazar Payı (%)</i>	<i>2007 Pazar Payı (%)</i>
Yapı Kredi	(...)	(...)	(...)	(...)
Garanti Bankası	(...)	(...)	(...)	(...)
İş Bankası	(...)	(...)	(...)	(...)
Akbank	(...)	(...)	(...)	(...)
Finansbank	(...)	(...)	(...)	(...)
HSBC	(...)	(...)	(...)	(...)
<i>Toplam</i>	(...)	(...)	(...)	(...)

Tablodan görüleceği üzere işbirliği anlaşmaları ile birlikte büyük bankaların pazar paylarında önemli olmamakla birlikte bir artış olmuştur. İlk altı bankanın pazardaki sıralaması değişmemekle birlikte toplam pazar paylarında %(...) civarında bir artış gerçekleşmiştir. Ancak bu artış küçük bankaların işlem hacminin de işbirliği yapan büyük bankalara dahil olması sonucunda gerçekleşmiştir. Dolayısıyla küçük bankalar aleyhine dışlayıcı bir etkiden bahsetmek mümkün değildir.

150 Kuruma intikal eden yeni başvurulardan, büyük banka ağına dahil olmayan diğer bankaların da sözleşmeler kurarak ortak kredi kartı uygulamasına katılmaya başladıkları görülmüştür. Yakın zamanda pazardaki küçük oyuncuların tamamının daha geniş ağa sahip bankalarla işbirliği anlaşmalarına gideceğini öngörülmektedir. Bu durumun, büyük bankalara ait kredi kartları lehine bir yoğunlaşma doğursa da, rekabeti önemli ölçüde azaltan bir uygulama olmadığı anlaşılmaktadır. Çünkü hali hazırda yapılan sözleşmeler öncesinde de pazar önemli ölçüde büyük oyuncuların rekabeti ile şekillenmektedir. Uygulanmaya başlayan ortak kart kullanımı bütün büyük bankaların aynı şekilde davranması dolayısıyla pazarda tek bir banka lehine rekabeti bozmayacağı gibi

- 160 tüketicilere kolaylık sağlamak ve küçük bankaların kredi kartı işlem hacimlerini artırmak gibi faydalı sonuçlar doğuracaktır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Denizbank A.Ş. arasında 16.1.2008 tarihinde imzalanan "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
 - 170 2. Tarafların rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
 3. 04-48/639-158 sayılı Kurul Kararı ile verilen 5 yıllık muafiyete esas teşkil eden herhangi bir hususta değişiklik olmaması nedeniyle, başvuru konusu Sözleşme'ye Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihi olan 16.1.2008'den itibaren 5 beş yıl süreyle muafiyet tanınmasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.